

NEDELJA

UNKS
Udržavanje naftnih kompanija Srbije

NJIHOVA NEDELJA

Timčenkov Gunvor prvi put otvorio knjige

Hayward ponovo u sedlu jednog kolosa ([VIŠE](#))

[ZA SADA SAMO SUMNJA](#)

[RUSIJA: RUDNA RENTA +](#)

[PRIPREMA TERENA](#)

[ŠKRILJNA NAFTA - OPREČNO](#)

[NABUCCO: TO BE, OR ...](#)

[TAP ... NOT TO BE?](#)

[NUDI POLA LNG PROJEKTA](#)

[CG&HR ZAJEDNO?](#)

BRISEL, LONDON – Inspektori Evropske komisije (EK) pretresli su 14. maja prostorije naftnih

kolosa BP, Royal Dutch Shell-a i Statoila u vezi sa informacijama o nameštanju cena. Londonsko sedište Platts-a, vodeće svetske agencije za informacije o kretanju cena, takođe je pretraženo, dok je italijanski Eni saopšto da je Brisel od njega zatražio informacije, iako u njegove kancelarije inspekcije za sada nisu ušle. Ovaj slučaj dolazi godinu dana posle skandala sa

manipulacijama ključnom međubankarskom stopom Libor i posle upozorenja jedne od najvećih evropskih trgovačkih grupacija, Total Oil Trading na „netačno“ određivanje cena sirove nafte i derivata. Francuski Total, inače, nije obuhvaćen istragom EK. Iz „vlade“ EU je saopšteno u utorak da su osumnjičene kompanije „moguće i sprečavale druge da učestvuju u procesu procene cena („jednog broja naftnih proizvoda i biogoriva“), sa ciljem njihovog izvrstanja“. Statoil je saopšto da su „sumnjiva kršenja“ vezana za način na koji se cene sirove nafte, derivata i biogoriva određuju od strane Platts-a za tzv. „market-on-close“ (MoC) ponude (znači da se nalog može izvršiti po tržišnoj ceni ali isključivo u delu trgovinske sesije za taj dan) i

The McGraw-Hill Companies

„da je moguće da se dešavaju od 2002.). Trgovci energetima, poput naftnih kompanija, robnih berzi, veliki potrošači i drugi učesnici na tržištu dobrovoljno elektronski

dostavljaju ponude i transakcije Plattsu, čiji ih urednici analiziraju i daju procenu cene za svaki proizvod za taj dan. *Financial Times* piše da su neki od njih prekinuli poslednjih meseci da dostavljaju terminske cene prirodnog gasa Plattsu i drugim specijalizovanim agencijama za praćenje cena, jer dovode u pitanje tačnost njihovih referentnih podataka. *Financial Times, Wall Street Journal*

PARIZ - Total SA, treća po veličini evropska naftna kompanija, procenjuje da je čak do 80% od svih ugovora sa sirovom naftom i derivatima vezano za referentne cene poput onih koje objavljuje Platts, dok je 20% vezano za podatke njujorške robne berze (NYMEX) ili londonskog ICE Futures Europe. Među firmama koje prate cene energetika, Plattsove ocene obuhvataju do 95% ugovora trgovine sirovom naftom, 90% naftnim proizvodima i over-the-counter ugovorima za derivate, smatra francuska kompanija. *Bloomberg*

MOSKVA – Ministarstvo finansija Rusije planira da na povećanju poreza na proizvodnju nafte

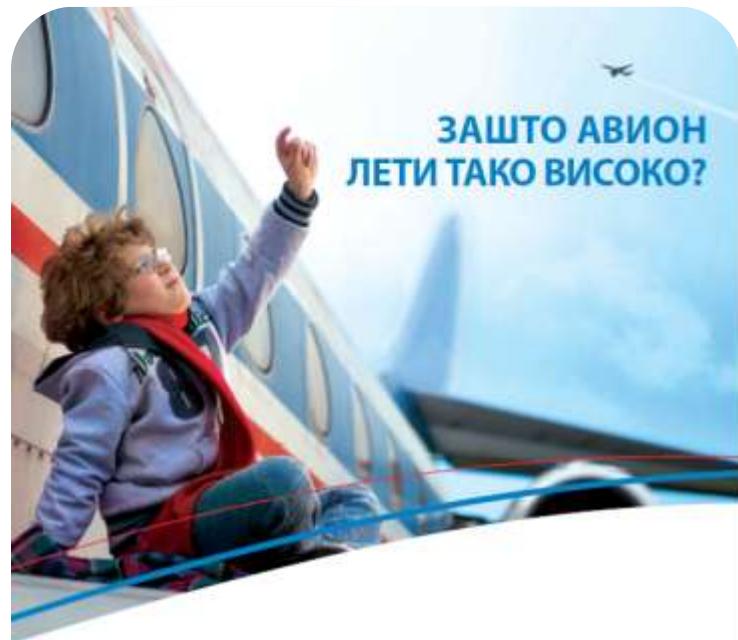

donese u državnu kasu dodatnih dve milijarde dolara prihoda, prenosi **Bloomberg** kalkulacije koje je agenciji preko telefona 15. maja prenela savetnica ministra Svetlana Nikitina. Ministarstvo predlaže povećanje rudne rente za osam odsto na 508 rubalja (16\$) sa sadašnjih 470 RUB (kao osnova je računat barel od 100\$). Kao kompenzacija domaćim proizvođačima, koji izvoze

otprilike polovinu proizvedene nafte, stopa po kojoj se računa izvozna carina mogla bi biti smanjena za dva poena, sa sadašnjih 60%, a carina na benzin sa 90%, na 80 % od iznosa carine na sirovu naftu.

MOSKVA – Poreska inspekcija ruske vlade pregleda knjige Gasproma u istrazi koja će, kako najavljuju, doneti "interesantne nalaze". Čelnik Ruske revizijske komore Sergej Stepašin kazao je 10. maja agenciji **Interfax** da je ovo prva ozbiljna inspekcija koju njegovo telo radi u Gaspromu u poslednjih pet godina i dodao bez ulaženja u detalje: „Mislim da će nalazi biti interesantni”, prenosi **The Moscow Times**.

KIRUNA – Šefovi diplomatija zemalja Arktičkog saveta potpisali su 15. maja u švedskom gradu Kiruna pravno obavezujući sporazum o zaštiti, kao i odgovorima na izlivanja nafte na Arktiku. Istovremeno je Savet primio sa statusom posmatrača Kinu, Italiju i još četiri azijske države - Indiju, Japan, Južnu Koreju i Singapur. Savet je takođe pozitivno ocenio predlog da se takav status dodeli i Evropskoj uniji. Ovo međuvladino telo uspostavili su 1996. godine zemlje Arktičkog pojasa, Kanada, danska, Finska, Island, Norveška, Rusija, Švedska i SAD sa misijom zaštite njegove prirodne baštine i lokalnog stanovništva. **RIA Novosti**

Енергија живота

MOSKVA – Ministarstvo ekonomskog razvoja Rusije smanjilo je prognozu rasta investicija za period 2014-2015. u proseku za 0,6-0,7 odsto godišnje, delom zbog većeg smanjenja Gaspromovog investicionog programa za period 2014-2015 za oko 30%, rekao je 16. maja na sednici Vlade ministar Andrej Belousov. On je dodao da su, takođe, investicioni planovi energetskih i naftovodnih kompanija umanjeni za skoro 10%.

The Moscow Times potseća da je Gasprom planirao ove godine investicije od 705 milijardi rubalja (22,7 mlrd.\$), 957 mlrd.RUB iduće i 1,28 biliona RUB u 2015.

MOSKVA, BAKU – Vlada Rusije je poništila sporazum iz 1996. godine o tranzitu azerbejdžanske nafte kroz ruske naftovode. Sporazum je predviđao tranzit za najmanje pet miliona tona nafte godišnje, uz tarifu od oko 15,70\$ po toni. Međutim, azerbejdžanska državna kompanija SOCAR je isporučivala tim putem u protekle dve godine svega oko dva miliona tona nafte. Ruski naftovodni operater Transneft saopšto je da je zbog neiskorišćenosti kapaciteta godišnje gubio

oko 50 miliona dolara.

Predsednik SOCAR-a Rovnag Abdulajev rekao je u sredu novinarima da je spreman da razmotri sa Rusijom mogućnost transporta iz trećih zemalja, kao i druge transportne šeme, ali je dodao da za azerbejdžansku naftu nije problem da obezbedi eksportne pravce. **RIA Novosti**.

LONDON – Kompanija BP saopštila je da povlači neke od svojih

radnika iz Tripolija iz bezbednosnih razloga, a na savet britanskog Foreign Office-a, prenosi 12. maja **Reuters**. Agencija potseća da je poslednjih nedelja bilo nekoliko napada od strane paravojnih pripadnika na vladine institucije u glavnom gradu Libije, zbog čega je i London ograničio ambasadu u Tripoliju na najnužniji broj službenika.

ŽENEVA – Jedan od vodećih svetskih trgovaca pretežno naftom, kompanija Gunvor, prvi put je ove nedelje objavila finansijske podatke o svom poslovanju, saopštavajući da je vrednost njenog

obrta u prošloj godini iznosila 93,1 milijardu dolara, pišu u sredu moskovske **Vedomosti**. Prema tom izveštaju, kompanija u vlasništvu ruskog-finskog državljanina Genadija Timčenka (foto) i švedanina Torbjörna Tornqvista, je na ovim prodajama ostvarila profitnu maržu od svega 0,3%. Ove podatke Gunvor je objavio u sklopu planirane emisije Evroobveznica za inostranom tržištu u vrednosti 300 miliona dolara, uz poček od pet do sedam godina.

ŽENEVA – Švajcarska trgovačka kompanija Gunvor saopštila je da je tonaža robe koju je prometovala prošle godine iznosila rekordnih 136 miliona tona, naspram 122 mt iz 2011. U tome je sirova nafta učestvovala sa svega 30%, rekao je šef odeljenja za istraživanje tržišta i analitiku kompanije David

Fyfe. U prethodnim godinama, nafta je zahvatala 60% poslova Gunvora. **Reuters**

ŽENEVA – Gunvor u januaru ove godine je postala vlasnik udela od 9,9% (ujedno najvećeg) švedske naftno-gasne kompanije PA Resources, otkrili su finansijski izveštaji kompanije, objavljeni ove nedelje, objavljaju 16. maja moskovske **Vedomosti**. Švedska kompanija je lane imala dnevnu proizvodnju od 7.900 barela nafte iz polja u Severnom moru i Zapadnoj Africi.

LONDON – Bivši čelnik BP-a Tony Hayward biće privremeni predsednik novog rudarskog robnog trgovačkog i rudarskog GlencorXstrata nastalog 2. maja 76 milijardi dolara vrednim spajanjem trgovačkog giganta Glencora i rudarske kompanije Xstrata. Hayward je ostao bez fotelje CEO BP-a posle katastrofe sa izlivanjem nafte u Meksičkom zalivu, da bi kasnije formirao naftnu kompaniju Genel Energy, čiji je i izvršni direktor. Pre dva meseca postao je i neizvršni predsednik britanske kompanije Compact GTL, a od 2011. je nezavisni direktor u Glencoru. Njegovom imenovanju prethodila je odluka 16. maja akcionara Xstrata da smene dosadašnjeg čelnika te kompanije, Sir Johna Bonda.

PARIZ – Eksplozivni rast proizvodnje nafte iz američkih škriljaca uzdrmaće pozicije u globalnoj trgovini ovim energentom u narednih pet godina i Amerika će preuzeti od OPEC-a ulogu pokretača u snabdevanju sveta naftom, ocenjuje u mesečnom izveštaju Međunarodna agencija

za energiju (IEA). Prema toj analizi Severna Amerika će doneti do 2018. 40% novih isporuka nafte razvojem škriljinih izvora i kanadskih naftnih peščara, dok će istovremeno doprinos OPEC-a u novoj ponudi pasti na 30%. **Bloomberg**

LONDON – Neke procene o skoku globalne proizvodnje nafte iz škriljnih i bituminoznih izvora mogle bi biti preterane, zbog niza nerešenih ekoloških i političkih prepreka, rečeno je na konferenciji o nafti održanoj

13. maja u Londonu. Mada su pojedini tržištni analitičari procenili da bi proizvodnja iz ovih nekonvencionalnih izvora mogla skočiti na deset miliona barela na dan (mbbl/d) do 2030, mnoge od zemalja, posebno Kina i Rusija, teško da će na tim izvorima moći da ponove rezultate postignute u eksploataciji naftnih škriljaca u SAD, rekao je šef ekonomskog odeljenja BP, Christof Ruhl. BP procenjuje da u svetu postoje tehnički dostupne rezerve ove „zarobljene nafte“ od 240 milijardi barela. Od toga 50 mlrd. barela u Aziji, a 70 u Severnoj Americi. **Platts**

MOSKVA – Neto profit Gasprom njefta u prvom kvartalu iznosio je 39,57 milijardi rubala (1,26 mlrd.\$), što je 18% manje od rezultata iz istog perioda 2012, saopštila je 16. maja ruska kompanija i to pripisala manjim cenama sirove nafte i većim poreskim i tarifnim opterećenjima.

Zarada je umanjena uprkos rastu vrednosti ukupnog prihoda u tromesečju sa 278,4 mlrd.RUB u 2012, na 292 mlrd.RUB u ovoj godini i povećanju proizvodnje za 3%, na 111,76 miliona ekvivalentnih barela nafte. Takođe je zabeležen rast od 1,9% u sektoru prerade. Kapitalna ulaganja uvećana su u prva tri meseca ove godine za 24%, na 35,6 mlrd.RUB. **Dow Jones,**

Upstream

MOSKVA – Rosnjeft je uvećao u prvom kvartalu proizvodnju nafte za bezmalo deset miliona tona u odnosu na isti period 2012. – na 51 milion tona, zahvaljujući kupovini kompanije TNK-BP, prenosi 14. maja agencija **RIA Novosti**. Čelnik Rosnjefta Igor Sečin ocenjuje da će kompanija u ovoj godini ukupno da proizvede 210 do 215 miliona tona nafte. Proizvodnja prirodnog gasa iznosiće 50 milijardi kubika, a nafnih derivata 95 miliona tona, što Rosnjeftu treba da doneše prihod od 160 milijardi dolara.

PRIRODNI GAS

BEČ – Nacionalni regulatori Austrije, Bugarske, Mađarske i Rumunije usvojili su 14. maja nacrt odluke kojom potvrđuju produženje postojećeg pravila 50-procentog izuzeća pristupa trećih strana gasovodu Nabucco od EU zakonodavstva. Prema saopštenju za javnost koju je izdao konzorcijum koji razvija ovaj gasovodni projekat, to je u skladu sa planom početka proizvodnje gase iz azerbejdžanskog polja Šah Deniz. Izuzeće od postojeće EU

legislative, prema kojoj se kompanijama koje nisu direktno uključene u vlasništvo određene energetske infrastrukture mora dati pravo 100-procentnog pristupa transportnom sistemu, dozvoljava se samo u slučajevima većih prekograničnih projekata. **Novinite**

MOSKVA - Čelnik ruskog Instituta za nacionalnu energetiku Sergej Pravosudov smatra da gasovod Nabucco West nije problem za Gasprom, jer ne može biti izgrađen pre 2019. godine, ako prethodno obezbedi transport azerbejdžanskog gase, dok će izgradnja Južnog toka prema planu biti završena do kraja 2015. godine. Zbog toga će ruski prirodni gas prolaziti istom trasom i već od 2016. godine snabdevati isto tržište na koje je usmeren i Nabucco West koji kasni, prenosi 15. maja **Voice of Russia**.

MOSKVA - Gasprom nudi stranim investitorima do 50% udela u projektu gradnje fabrike za utečnjavanje prirodnog gasa kod Vladivostoka, rekao je u sredu pomočnik izvršnog direktora kompanije Vitalij Markelov, ne pominjući imena mogućih partnera. Pogon će imati tri linije za utečnjavanje sa godišnjim kapacitetom od po pet miliona tona LNG-a. Prva linija trebalo bi da startuje sa proizvodnjom u 2018, prenosi **RIA Novosti**.

VARŠAVA – Poljska vlada ne želi da podrži inostrane investicije u sektor škrljnog gasa, piše 14. maja tamošnji list **Rzeczpospolita** pozivajući se na informacije sa prošlonedeljnog sastanka predstavnika ministarstva ekologije i grupe stranih investitora. Tema sastanka bilo je neispunjeno obećanje Vlade da će pripremiti zakonodavne mere koje će regulisati ovu oblast. Pozivajući se na učesnike skupa, list piše da Vlada nema namjeru da investira u škrljni gas, niti da podrži u tome američke i kanadske kompanije. „To je bila objava rata Severnoj Americi“, rekao je jedan od učesnika. **Warsaw Business Journal** potseća da su dve severnoameričke kompanije, Marathon Oil i Talisman Energy objavile prošle nedelje da prodaju poslove u Poljskoj. (Vidi: [NEDELJA 3/10 maj](#))

СВЕТ ОКО НАС ПОКРЕЋЕ ЕНЕРГИЈА,
НАЈБОЉА ЈЕ ОНА КОЈА ГА ЧУВА.

СРБИЈАГАС

ЈП "СРБИЈАГАС"
Народног фронта 12, Нови Сад, Србија
Тел: +381 21 481 1549; +381 21 481 2703
Факс: +381 21 481 1305
www.srbijagas.com

SOFIJA – Bugarski gasni monopolista Bulgargas saopštio je da ne planira da traži povećanje cene prirodnog gasa za svoje potrošače u trećem kvartalu ove godine. Planirana cena gase u trećem tromesečju ostaje nepromenjena na 631 leva za 1.000m³ (420\$/323€), bez PDV-a, objavila je kompanija na svom **veb sajtu**.

ZAGREB - Vlada Hrvatske je na sednici 16. maja donela zaključak kojim se odobrava potpisivanje Memoranduma o razumevanju između Albanije, Hrvatske i Crne Gore u vezi sa pružanjem podrške i saradnji u realizaciji projekata Transjadranskog gasovoda (TAP) i Jadransko-jonskog gasovoda (IAP). Projekat TAP za Hrvatsku je od izuzetnog značaja jer ta zemlja zajedno s Albanijom, Crnom Gorom i BiH razvija projekta IAP koji bi u Albaniji trebalo da se poveže na gasovod TAP. Potpisivanjem Memoranduma ojačće se energetska sigurnost regionala. [Hina](#)

ZAGREB – Prva vicepremijerka Hrvatske Vesna Pusić objasnila je na istoj sednici da je absolutni interes Europe da dobije gas iz Kapsijskog bazena. U slučaju da Azerbejdžan odabere TAP za izvoz gasa iz polja Šah Deniz, otvara se mogućnost da se jedan cevovod povuče od Albanije prema Hrvatskoj i Crnoj Gori, što bi Hrvatskoj osiguralo energetsku i geopolitičku nezavisnost, istakla je Pusić. [liderpress.hr](#)

Ključne sporne tačke u odnosima dva najveća deoničara u Ini su trenutna upravljačka struktura u naftnoj kompaniji, posebno sastav Odbora izvršnih direktora, koji je prema mišljenju Zagreba neusklađen s važećim hrvatskim zakonima. Za očekivati je, stoga, da će Vlada zahtevati vraćanje većine izvršnih ovlašćenja upravi Ine. Osim toga, u pojedini članovi Vlade su izražavali nezadovoljstvo ulaganjima Ine, naročito u modernizaciju rafinerija. S druge strane, za pretpostaviti je da će MOL-ov ključni zahtev biti povrat dve milijarde kuna duga izazvanog, kako tvrdi, jer država nije preuzeila Inin gasni biznis.

ŠIBENIK, ZAGREB – Predstavnici vlade Hrvatske i MOL-a moraće “kad-tad” da razgovaraju, podvuku crtu i postignu dogovor oko toga ko je kome koliko dužan, izjavio je 13. maja premijer Zoran Milanović

(foto) tokom posete Šibeniku. Podsetio je da je MOL po ugovornim obvezama trebalo

da uloži par stotina miliona evra u obnovu sisacke rafinerije. S druge strane, mi kao država imamo određena dugovanja po pitanju gasnog biznisa iz ugovora koji je sklopila bivša Vlada, naveo je Milanović. Ministar privrede Hrvatske Ivan Vrdoljak rekao je dan ranije [RTL](#) televiziji da će do pregovora između Vlade i mađarskog MOL-a „verovatno doći vrlo brzo“..

ZAGREB - Ministar privrede Hrvatske Ivan Vrdoljak najavio je 13. maja u Splitu da će krajem ove godine biti raspisan tender za istraživanje ugljikovodika u srednjem Jadranu. "Očekujem krajem ove godine raspisivanje konkursa, polovinom 2014. godine i potpisivanje ugovora, potom dve do tri godine istraživanja, a tek nakon toga eksploraciju koja će hrvatskim građanima i industriji omogućiti jeftinije energente i sigurno snabdevanje energentima", rekao je Vrdoljak odgovarajući na pitanja novinara.

PODGORICA - Crna Gora planira da uskoro raspiše tender za istraživanje nafte i gasa u podmorju, a susjedna Hrvatska se, prema medijskim najavama, sprema da Podgorici predloži zajednički tender za područje u pograničnom pojasu. "Mi jesmo zainteresovani ... ali treba sačekati da dobijemo zvaničnu inicijativu Ministarstva ekonomije Hrvatske", kazala je portparol ministarstva ekonomije Crne Gore, Draženka Bećirović.

Ozbiljnijih istraživanja južnog Jadranu, prema medijskim arhivama, nije bilo od '90., a za najozbiljnije se smatra istraživanje koje je 70-tih i 80-tih realizovala američka naftna kompanija Chevron kada je napravljeno desetak probnih bušotina. Najuspјšnija je, navodno, bila locirana tridesetak milja severozapadno od Budve, ali je uprkos prisustvu nafte ocenjena kao komercijalno neisplativa pri tadašnjoj ceni barela od 20 do 40 dolara. Ova tačka nalazi se baš u neposrednoj blizini današnje privremene crte razgraničenja, koja je ustanovljena međudržavnim sporazumom Hrvatske i Crne Gore još iz 2002. godine.

LJUBLJANA - Slovenački Petrol objavio je 16. maja pad neto dobiti u prvom tromesečju od 4%, na 12,4 miliona evra, pod pritiskom slabljenja

ekonomija na svoja dva ključna tržišta derivata Slovenije i Hrvatske. Prihodi su porasli 5%, na 947 miliona evra. Na početku godine Petrol je objavio da u 2013. očekuje prihode od 4,04 milijarde evra, prema 3,8 mlrd.€ iz 2012. Neto dobit projektovana je na 58,2 mil.€, s 53,9 mil.€ u 2012. Petrol ima 469 benzinskih stanica u Sloveniji, Hrvatskoj, BiH, Crnoj Gori, Srbiji i na Kosovu.

SARAJEVO - Rafinerija nafte u Bosanskom Brodu posluje s velikim gubicima, a njena zaduženost deseterostruko premašuje vrednost osnovnog kapitala, utvrdila je revizorska kuća Deloitte. U [izveštaju](#), objavljenom (10. maja) na vebajtu Banjalučke berze, Deloitte navodi da je rafinerija 2012. godinu zaključila s neto gubitkom od 51, 77 miliona konvertibilnih maraka (oko 26,5 miliona evra), a njen akumulirani gubitak je bio veći od 455 mil. KM (232 mil. €). "Kratkokoročne obveze veće su od obrtne imovine (rafinerije) za 417,7 miliona

KM (više od 213 mil. €), a neto zaduženost više je od deset puta veća od kapitala", stoji u izveštaju. Deloitte konstatiše da je u takvoj situaciji rafinerija u celini zavisna od matičnog ruskog investitora Njeftegazinkora.

SARAJEVO – Petrol BH je potpisao ugovor o suradnji s kompanijom P-Trade koja je zastupnik brenda Lavazza u BiH, a u narednom se periodu očekuje širenje ponude na čitavu mrežu od 37 benzinskih pumpi Petrol BH Oil Company u BiH.

Poslovni.hr

PRNJAVOR - Ruska kompanija Kalinjingrad geofizika počela je istraživanja mogućih nalazišta nafte i gasa na području opštine Prnjavor, objavila je 16. maja agencija **Snra**. Aktivnosti se odvijaju u skladu sa ugovorom sa Društvom za istraživanje i proizvodnju nafte i gasa Jadran-naftagas iz Banjaluke i na osnovu odobrenja Vlade Republike Srpske.

SKOPLJE - Makedonski naftni distributer Makpetrol objavio je u utorak da je u prvom kvartalu poslovaо sa nekonsolidovanim neto gubicima od 147,2 miliona denara (3,1 mil. \$), što nego udvostručujući minus sa kojim je radio u istom tromeseću 2012. (71,6 mil. den.). **SeeNews**

